

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

AJÁNLÁSOK

TANÁCS

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2011. június 28.)

a korai iskolaelhagyás csökkentését célzó szakpolitikákról

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2011/C 191/01)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 165. és 166. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) A „korai iskolaelhagyás” kifejezés azokkal kapcsolatban használatos, akik az alsó középfokú végzettséggel vagy annak megszerzése előtt kilépnek az oktatási és képzési rendszerből, és a továbbiakban nem vesznek részt oktatásban vagy képzésben.
- (2) A korai iskolaelhagyás csökkentése alapvető fontosságú az Európa 2020 stratégiában meghatározott több fő célkitűzés megvalósításához is. A korai iskolaelhagyás csökkentése az iskolázottsági és képzettségi szintek javításával az „intelligens növekedést”, a munkanélküliség, a szegénység és a társadalmi kirekesztettség egyik legnagyobb kockázati faktorának leküzdésével pedig az „inkluzív növekedést” célozza. Az Európa 2020 stratégiában ezért kiemelt célként szerepel a korai iskolaelhagyásnak a 2009-es 14,4 %-ról 2020-ra 10 % alá való csökkentése. A tagállamok vállalták, hogy saját kiindulási helyzetük és nemzeti körülményeik figyelembevételével nemzeti célokat állapítanak meg.
- (3) A 2010/707/EU tanácsi határozatban⁽¹⁾ foglalt, az Európa 2020 stratégia végrehajtása érdekében, a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymuta-

tások arra hívják fel a tagállamokat, hogy tegyenek meg minden szükséges lépést a korai iskolaelhagyás megakadályozására.

- (4) A szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai platformja elnevezésű kiemelt kezdeményezés adja a keretrendszerét azon fellépéseknek, amelyek biztosítják a társadalmi és területi kohéziót, különös figyelmet fordítva a hátrányos helyzet újratemelődének megtörésére és a megelőző intézkedések fokozására. A kezdeményezés az Európa 2020 stratégia azon kiemelt céljának megvalósítására irányul, hogy a következő évtizedben legalább 20 millió ember kerüljön ki a szegénységből és a társadalmi kirekesztettségéből.
- (5) Az Európa 2020 stratégia Mozgásban az ifjúság elnevezésű kiemelt kezdeményezésének az a célja, hogy „a kiválóság és a tőke kombinálása, illetve a tanulói és gyakornokmobilitás ösztönzése révén növelje Európa felsőoktatási intézményeinek teljesítményét és nemzetközi vonzerjét, Unió-szerte javítsa az oktatás és képzés valamennyi szintjének minőségét, valamint javítsa a fiatalok foglalkoztatási lehetőségeit”.
- (6) A Tanács az oktatáshoz és a képzéshez kapcsolódó európai átlagteljesítmény referenciaszintjeiről (referenciaértékek) szóló, 2003. május 5–6-i következtetéseiben megállapította, hogy a korai iskolaelhagyók arányának 2010-re 10 % alá kellene csökkennie; az általa alkalmazott fogalom meghatározás szerint a korai iskolaelhagyók olyan 18 és 24 év közötti személyek, akik legfeljebb alsó középfokú képzettséggel rendelkeznek, és már nem vesznek részt oktatásban, illetve képzésben. E referenciaértéket nem sikerült elérni. Jelenleg a fiatalok egyhatede a felső középfokú tanulmányainak befejezését megelőzően kilép az oktatásból, illetve a képzésből.

⁽¹⁾ HL L 308., 2010.11.24., 46. o.

- (7) Az új munkahelyekhez szükséges új készségekről szóló, 2007. november 15-i tanácsi állásfoglalás⁽¹⁾ hangsúlyozta, hogy szükség van a készségszint általános növelésére, elsőbbséget biztosítva a gazdasági és társadalmi kirekesztődés kockázatának leginkább kitett személyek – különösen a korai iskolaelhagyók – oktatásának és képzésének. Az állásfoglalás kiemelte, hogy az álláskeresőket szakmai pályaorientációval, valamint személyes képzési tervekkel kell támogatni, továbbá bővíteni kell a formális, az informális és a nem formális tanulási eredmények elismerésének körét.
- (8) A felnőttkori tanulásról szóló, 2008. május 22-i tanácsi következtetésekben elismerték, hogy a korai iskolaelhagyás problémájának megoldásában fontos szerepe van a felnőttkori tanulásnak – különös figyelmet fordítva az alapkészségekre, az informatikai készségekre és a nyelvtanulásra –, mivel ezáltal a felnőttkorba belépő, képzéssel nem rendelkező fiatalok második esélyhez jutnak.
- (9) Az oktatás és képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről („Oktatás és képzés 2020”) szóló, 2009. május 12-i következtetéseiben a Tanács egyetértett abban, hogy 2020-ra az oktatást és a képzést korán elhagyók arányát 10 % alá kell csökkenteni.
- (10) A migráns háterű gyermekek oktatásáról szóló, 2009. november 26-i tanácsi következtetésekben a Tanács megállapította, hogy míg sok migráns háterű gyermek jól boldogul az oktatásban, az ilyen tanulók körében általában mégis nagyobb a valószínűsége a korai iskolaelhagyásnak. Az Unióban a migráns tanulók körében a helyi születésű tanulókhöz képest átlagosan kétszer nagyobb a korai iskolaelhagyás aránya. A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a roma népesség esetében ez a szám még magasabb.
- (11) A Tanács az oktatás és a képzés szociális dimenziójáról szóló, 2010. májusi következtetéseiben egyetértett abban, hogy a korai iskolaelhagyás sikeres megelőzéséhez helyi, regionális és nemzeti szinten is bővíteni kell az iskolaelhagyás veszélyének kitett csoportokról való ismereteket, valamint olyan rendszerekre van szükség, amelyek korai szakaszban azonosítják az ennek a veszélynek kitett tanulókat, továbbá megállapította, hogy olyan átfogó és ágazatközi stratégiákat kell végrehajtani, amelyek az iskola egészére kiterjedő és rendszerszintű szakpolitikákkal a korai iskolaelhagyáshoz vezető különböző tényezőket célozzák meg.
- (12) A korai iskolaelhagyás okai az egyes országok között, vagy akár egyes régiókon belül is jelentősen eltérnek. A korai iskolaelhagyás csökkentését célzó szakpolitikákat az adott helységeken, régiókon, illetve országon belüli helyzethez kell igazítani, mert nem létezik egyetlen, valamennyi tagállam számára megfelelő megoldás.
- (13) Az országok és a régiók között fellelhető különbségek ellenére mindegyik tagállamban egyértelmű bizonyítéka van annak, hogy a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett

csoportokat e probléma jobban érinti. Ezen túlmenően a sajátos nevelési igényű fiatalok felülreprezentáltak az oktatást és a képzést korán elhagyók között. A korai iskolaelhagyás nemcsak hogy társadalmi hátrányokból ered, de állandósítja is a társadalmi kirekesztődés kockázatát.

- (14) A korai iskolaelhagyásra vonatkozó átfogó szakpolitikákat felvonultató európai keretrendszer a szubszidiaritás elvének teljes körű tiszteletben tartása mellett segíthet a tagállamoknak a meglévő szakpolitikáik felülvizsgálatában, az Európa 2020 stratégia szerinti nemzeti reformprogramjuk elkészítésében, valamint a stratégiáknak a hatékony és jó költség-haszon arányú végrehajtásában. A keretrendszer a nyitott koordinációs módszer révén az együttműködés alapjává is válhat, és iránymutatásul szolgálhat az uniós finanszírozási eszközök felhasználásához.
- (15) Az oktatási reformok hosszabb távon éreztetik hatásukat. A korai iskolaelhagyásra vonatkozó átfogó és ágazatközi stratégiák mihamarabbi végrehajtására van szükség ahhoz, hogy a korai iskolaelhagyás aránya a következő évtizedben csökkenjen, és teljesüljön az Európa 2020 stratégiában meghatározott cél,

AJÁNLJA A TAGÁLLAMOKNAK, HOGY:

nemzeti körülményeiknek megfelelően alkalmazzák az ezen ajánlás mellékletében foglalt keretrendszert annak érdekében, hogy:

1. Azonosítsák a korai iskolaelhagyáshoz vezető főbb tényezőket, valamint nemzeti, regionális és helyi szinten figyelemmel kísérjék a jelenség jellemzőit, célzott és hatékony, tényeken alapuló szakpolitikákat alapozva meg ezáltal.
2. Gondoskodjanak a korai iskolaelhagyásra vonatkozó átfogó stratégiák 2012 végéig történő bevezetéséről, és arról, hogy azokat a nemzeti prioritásokkal és az Európa 2020 stratégia alapján megállapított célokkal összhangban hajtsák végre. Az átfogó stratégiák tartalmazzanak megelőző intézkedéseket, intervenciók intézkedéseket és kompenzációs intézkedéseket; ez utóbbiak a lemorzsolódók oktatásba való visszatérését célozzák.
3. Biztosítsák, hogy az említett stratégiák az adott tagállamban a korai iskolaelhagyás kockázatának fokozott mértékben kitett csoportok – például társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű, migráns vagy roma háterű, illetve sajátos nevelési igényű gyermekek – számára megfelelő intézkedéseket tartalmazzanak.
4. Biztosítsák, hogy e stratégiák következetesen foglalkozzanak mind az általános oktatással, mind pedig a szakképzéssel, illetve az ezekre jellemző kihívásokkal is.
5. A gyermekeket és fiatalokat célzó szakpolitikákba építsenek olyan intézkedéseket, amelyek elősegítik a korai iskolaelhagyás arányának csökkenését, és koordinálják az egyes szakpolitikai területeken folytatott tevékenységeket.

⁽¹⁾ HL C 290., 2007.12.4., 1. o.

6. Elismerve a tanárok, az oktatási intézmények vezetői és az egyéb oktatói személyzet kulcsfontosságú szerepét, gondoskodjanak arról, hogy az említett intézkedésekbe és tevékenységekbe minden érdekelt bevonjanak annak érdekében, hogy segítsék azokat, akik ki vannak téve a korai iskolaelhagyás kockázatának, beleértve azokat is, akik már kiestek az oktatásból.

FELKÉRI A BIZOTTSÁGOT, HOGY:

1. Az „Oktatás és képzés 2020” keretében támogassa a tagállamok erőfeszítéseit azáltal, hogy a tendenciák azonosítása érdekében figyelemmel kíséri a tagállami fejleményeket az oktatás különböző szintjein.
2. A tapasztalatok és a bevált gyakorlatok cseréje révén támogassa a tagállamok stratégiáit, valamint segítse elő, hogy a tagállamok ténylegesen tanulhassanak egymástól, kapcsolati hálót építsenek és innovatív megközelítéseket próbáljanak ki azon intézkedések terén, amelyek a korai iskolaelhagyás csökkentését és a korai iskolaelhagyás kockázatának kitett csoportokba tartozó gyermekek oktatási eredményének javítását szolgálják.
3. A gyermekeket és fiatalokat célzó összes vonatkozó uniós fellépésbe építsen olyan intézkedéseket, amelyek hozzájárulnak a korai iskolaelhagyás arányának csökkentéséhez.

4. Összehasonlító tanulmányok és kutatások kezdeményezésével támogassa a korai iskolaelhagyás csökkentését célzó hatékony szakpolitikák kialakítását, és ösztönözze a tagállamok közötti együttműködést ezen a területen.

5. A tagállamokkal együttműködve és a leendő pénzügyi kerettel kapcsolatos tárgyalások sérelme nélkül gondoskodjon róla, hogy az egész életen át tartó tanulással, az ifjúsággal és a kutatással kapcsolatos uniós programok, valamint az európai strukturális alapok támogassák és segítsék a korai iskolaelhagyásra vonatkozó tagállami stratégiák végrehajtását.

6. Az éves növekedési jelentésben, valamint az Oktatás és képzés 2020 jelentéstételi rendelkezéseivel összhangban rendszeres időközönként tegyen jelentést az Európa 2020 stratégiában meghatározott cél teljesítése terén elért eredményekről és a korai iskolaelhagyással kapcsolatos tagállami stratégiák végrehajtásáról.

Kelt Luxembourgban, 2011. június 28-án.

a Tanács részéről
az elnök
FAZEKAS S.

MELLÉKLET

A KORAI ISKOLAEHAGYÁS CSÖKKENTÉSÉT CÉLZÓ ÁTFOGÓ SZAKPOLITIKÁK KERETRENDSZERE

A korai iskolaelhagyásra vonatkozó stratégiáknak a jelenséghez vezető körülmények nemzeti, regionális és helyi szinten végzett elemzésén kell alapulniuk, mivel a statisztikai átlagadatok gyakran elfedik a régiók, illetve az országok közötti óriási különbségeket. A korai iskolaelhagyók heterogén csoportjában a korai iskolaelhagyás egyéni okai nagyon sokfélék lehetnek. A családi háttér és a tágabb társadalmi-gazdasági körülmények – mint például a munkaerőpiac vonzereje – fontos tényezők. Hogy ezek mennyire éreztetik hatásukat, az az oktatási és képzési rendszer felépítésétől, a rendelkezésre álló tanulási lehetőségektől és a tanulási környezettől függ. A korai iskolaelhagyás csökkentésében fontos szerepe van a gyermekek és fiatalok jólétével, a szociális biztonsággal, a fiatalok foglalkoztatásával és a jövőbeli szakmai kilátásokkal foglalkozó szakpolitikák koordinációjának.

1. A fő tényezők azonosítása és nyomon követése

A korai iskolaelhagyás folyamatainak hátterében összetett és változatos okok állnak, de e folyamatok gyakorta összefüggnek a társadalmi-gazdasági hátrányokkal, az alacsony képzettségi háttérrel, az oktatástól és képzéstől való elidegenedéssel, a rossz iskolai eredményekkel, a munkaerőpiac vonzerejével és/vagy olyan társadalmi, érzelmi és oktatási problémák kombinációjával, amelyek az egyént a korai iskolaelhagyás kockázatának teszik ki.

Figyelembe kell venni azt is, hogy a tanulók milyen típusú oktatásban vesznek részt. Egyes tagállamokban az általános oktatásban problémákkal küszködő tanulók gyakran inkább a szakképzés területén folytatják tanulmányukat. Ilyen esetekben a korai iskolaelhagyás csökkentése terén a szakiskolákra különösen nagy felelősség hárul, és jelentős kihívásokkal szembesülnek. A tényeken alapuló szakpolitikák megkövetelik, hogy különös figyelmet fordítsanak az oktatási, illetve képzési ágazatokra lebontott eredményekre.

A korai iskolaelhagyás elleni küzdelemre irányuló, tényeken alapuló és költséghatékony szakpolitikák kialakításához a jelenségről adatokat kell gyűjteni és azokat naprakészen kell tartani. Ez lehetővé teszi a helyi, regionális és nemzeti szintű elemzést. Az adatbázisban szerepelhetnek információk a korai iskolaelhagyási arányokról, az oktatási szintek közötti átmenetekről, a felső középfokú oktatásba beiratkozók, illetve az azt elvégzők arányáról, valamint az iskolai hiányzásról, illetve az iskolakerülő magatartásról.

- Az információgyűjtés segítségével elemezni lehet, hogy melyek a korai iskolaelhagyás fő okai a tanulók különböző csoportjai, az iskolák, az oktatási és képzési intézménytípusok, a települések vagy a régiók esetében.
- A korai iskolaelhagyással kapcsolatos adatoknak és a háttéradatoknak – például a társadalmi-gazdasági információknak – az egyesítése segítséget nyújthat az intézkedések és a szakpolitikák célirányosabbá tételében. A korai iskolaelhagyók motivációjáról, valamint foglalkoztatási és szakmai kilátásairól történő információgyűjtés és -elemzés szintén hozzájárulhat az intézkedések és a szakpolitikák célirányosabbá tételéhez.
- A korai iskolaelhagyás csökkentését célzó meglévő szakpolitikai intézkedések hatékonyságának és eredményességének értékelése fontos alapként szolgál azon stratégiák és programok fejlesztéséhez, amelyek a tanulók iskolai sikeressége esélyének növelésére irányulnak.

2. Szakpolitikai keretrendszer

A korai iskolaelhagyásra vonatkozó átfogó stratégiák többféle szakpolitikára terjednek ki, valamint a különböző szakpolitikai ágazatok koordinációjára, továbbá a korai iskolaelhagyás csökkentését támogató intézkedéseknek a gyermekeket és fiatalokat célzó valamennyi szakpolitikába való beépítésére. A magas színvonalú iskolai rendszereket támogató oktatáspolitikákon túlmenően elsősorban szociálpolitikáról és támogató szolgáltatásokról, valamint foglalkoztatási, ifjúság-, család- és integrációs politikákról van szó. A különböző szereplők közötti horizontális koordináció, illetve a kormányzat különböző szintjei közötti vertikális koordináció is egyaránt fontos. A korai iskolaelhagyásra vonatkozó stratégiáknak ki kell terjedniük a megelőzésre, az intervencióra és a kompenzációra is. A tagállamoknak a saját körülményeiknek és helyzetüknek megfelelően kell megválasztaniuk stratégiáik alkotóelemeit.

2.1. A MEGELŐZÉST SZOLGÁLÓ SZAKPOLITIKÁK célja, hogy még a probléma kialakulása előtt csökkentsék a korai iskolaelhagyás kockázatát. Az ilyen intézkedések optimalizálják az oktatást és a képzést annak érdekében, hogy előmozdítsák a tanulási eredmények javulását, és hogy az iskolai sikeresség útjából eltávolítsák az akadályokat.

Az említett intézkedések célja, hogy a gyermekekben idejekorán biztos alapokat alakítsanak ki a bennük rejlő lehetőségek kibontakoztatásához és a jó iskolai beilleszkedéshez. A megelőzést szolgáló szakpolitikák kiterjedhetnek az alábbiakra:

1. Minden gyermek számára hasznos a magas színvonalú kisgyermekkorai nevelés és gondozás, különösen fontos azonban a hátrányos helyzetűek számára, ideértve a migránsokat és a romákat is. Javítja a fizikai jólétet, a társadalmi és érzelmi fejlődést, a nyelvi és alapvető kognitív készségeket. A kisgyermekkorai nevelésnek és gondozásnak magas színvonalúnak és megfizethetőnek kell lennie, megfelelő létszámú személyzettel, és a hátrányos helyzetű családok számára is biztosítani kell a hozzáférést.

A megelőzést szolgáló szakpolitikák foglalkoznak az oktatási és képzési rendszerek szervezésével, az iskolák rendelkezésére álló forrásokkal, az oktatási utak elérhetőségével, átjárhatóságával és rugalmasságával. Foglalkoznak továbbá a nemek közötti különbségekkel, a hátrányos helyzetű vagy más anyanyelvű gyermekek támogatásával. A megelőzést szolgáló szakpolitikák kiterjedhetnek továbbá az alábbiakra:

2. Az oktatási kínálat oly módon történő bővítése, hogy az iskolaköteles koron túl is biztosítanak oktatási és képzési lehetőségeket, hatással lehet a fiatalok és a családjuk magatartására, és ezáltal megnőhet a felső középfokú végzettséggel rendelkezők aránya.
 3. Aktív antiszegregációs politikák érvényesítésével, valamint a hátrányos helyzetű térségekben működő, illetve a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű tanulókat nagy számban oktató iskoláknak nyújtott további támogatással az említett iskolák szélesíthetik társadalmi összetételüket és javíthatnak oktatási kínálatukon. Ezáltal javul a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű tanulók tanulmányi eredménye, és csökken a korai iskolaelhagyás kockázata.
 4. A migráns háttérű gyermekek tanulmányi eredményét javíthatja, továbbá csökkentheti körükben a korai iskolaelhagyás kockázatát, ha kihangsúlyozzák a nyelvi sokszínűség értékét, ha az oktatási nyelvet nem anyanyelvként beszélő gyermekeknek segítséget nyújtanak az oktatási nyelv és adott esetben az anyanyelvük megfelelő elsajátításában, illetve ha a tanárokat is támogatják az eltérő nyelvi kompetenciával rendelkező gyermekek tanítása során.
 5. A szülők fokozott bevonásával, az iskolával való együttműködésük erősítésével, valamint az iskola és a szülők közötti partnerségek megteremtésével növelhető a tanulók tanulási motivációja.
 6. Az oktatási utak rugalmasságának és átjárhatóságának növelése, például a kurzusok modulokra bontása vagy az iskolába járás és a munkavégzés időszakai váltakozásának biztosítása különösen a rosszzabbul teljesítő tanulóknak kedvez, valamint ösztönözheti őket abban, hogy továbbra is részt vegyenek a szükségleteikhez és képességeikhez jobban hozzáigazított oktatásban, illetve képzésben. A rugalmasság és átjárhatóság révén a korai iskolaelhagyás nemek szerinti okait – mint például a korai munkavállalást vagy a kamaszkori terhességet – is érdemben lehet kezelni. Ezenfelül megállapították, hogy az iskolai évismétlés korlátozásával és ehelyett inkább rugalmas egyéni segítségnyújtás biztosításával csökkenthető a korai iskolaelhagyás aránya.
 7. A színvonalas szakképzési utak megerősítésével, valamint vonzerejük és rugalmasságuk növelésével hiteles alternatíva kínálható a kockázatnak kitett tanulók számára a korai iskolaelhagyással szemben. Az általános oktatási és képzési rendszerbe jól illeszkedő szakképzés alternatív utakat kínál a felső középfokú oktatásba és a felsőoktatásba.
 8. Szorosabbra kell fűzni a kapcsolatot az oktatási és képzési rendszerek, valamint a foglalkoztatási ágazat között, ezzel is jelezve, hogy a tanulmányok befejezése elősegíti a majdani foglalkoztathatóságot. Ezt meg lehetne valósítani munkahelyi tapasztalatszerzés biztosításával vagy a munkáltatóknak az oktatási intézmények tevékenységében történő nagyobb szerepvállalásával.
- 2.2. Az INTERVENCIÓS SZAKPOLITIKÁK célja, hogy az oktatási intézmények szintjén az oktatás és képzés minőségének javításával, a korai figyelmeztető jelekre történő reagálással és a korai iskolaelhagyás kockázatának kitett tanulók, illetve tanulói csoportok számára nyújtott célzott támogatással elkerüljék a korai iskolaelhagyást. E szakpolitikák a kisgyermekkorú neveléstől és gondozástól kezdve a felső középfokú oktatásig minden oktatási szinttel foglalkoznak.

Az iskola vagy a képzési intézmény szintjén a korai iskolaelhagyás elleni küzdelmet célzó stratégiák átfogó iskolafejlesztési politikába épülnek be. E stratégiák célja, hogy pozitív tanulási környezetet teremtsenek, támogassák a pedagógiai minőséget és innovációt, fejlessék a tanári kar kompetenciáit a társadalmi és kulturális sokszínűség kezelése terén, valamint módszereket alakítsanak ki az erőszak és a zaklatás elleni küzdelemhez. Az intervenciók szakpolitikák az iskola vagy a képzési intézmény szintjén kiterjedhetnek az alábbiakra:

1. Az iskolák tanulóközösségekké alakítása az érdekeltek által közösen vallott iskolafejlesztési jövőkép alapján, mindenki tapasztalatának és tudásának igénybe vételével, valamint nyitott, inspiráló és kényelmes környezet biztosítása a tanuláshoz, ezzel ösztönözve a fiatalokat a tanulmányaik vagy képzésük folytatására.
2. A kockázatnak kitett tanulókra összpontosító korai figyelmeztető rendszerek kialakítása, amelynek segítségével hatékony intézkedések tehetőek még a problémák jelentkezését megelőzően, azaz azt megelőzően, hogy a tanulók kezdenének elidegenedni az iskolától, iskolát kerülnének vagy kimaradnának az iskolából.
3. Kapcsolati hálózat kialakítása a szülőkkel és egyéb iskolán kívüli szereplőkkel, például az önkormányzati intézményekkel, a migránsokat, illetve a kisebbségeket képviselő szervezetekkel, a sport- és kulturális egyesületekkel, a munkáltatókkal és a civil társadalmi szervezetekkel, amely a kockázatnak kitett tanulók problémájára átfogó megoldásokat tud kínálni, és elérhetőbbé teszi a külső segítséget, így a pszichológusok, a szociális munkások és az ifjúságsegítők által nyújtott segítséget, illetve a kulturális és közösségi szolgáltatásokat. Ezt megkönnyíthetik a helyi közösség közvetítői, akik segíteni tudják a párbeszédet, és jelenlétük csökkentheti a bizalmatlanságot.
4. A tanárok támogatása a kockázatnak kitett tanulókkal való munkájuk során, és ehhez a megfelelő eszközök rendelkezésre bocsátása, amely az iskolai intézkedések sikerességének előfeltétele. A tanároknak és az iskolavezetőknek nyújtott képzés és továbbképzés segíti őket abban, hogy megbirkózzanak az osztály sokszínűségével, hogy támogassák a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű tanulókat, és hogy megoldják a problémás tanítási helyzeteket.

5. A tanítás után és az iskolán kívül végezhető, tanórán kívüli tevékenységek, valamint a művészeti, kulturális és sporttevékenységek, amelyek növelhetik a kockázatnak kitett tanulók önbizalmát, valamint a tanulási nehézségek leküzdésében javíthatják ellenálló képességüket.

Az intervenciók szakpolitikáknak az egyén szintjén az a célja, hogy a korai iskolaelhagyás kockázatának kitett egyes tanulók számára olyan támogatási mechanizmusokat kínáljanak, amelyeket az egyedi szükségletekre lehet szabni. Ezek a szakpolitikák egyrészt a személyes fejlődésre koncentrálnak annak érdekében, hogy növeljék a kockázatnak kitett tanulók ellenálló képességét, másrészt pedig a konkrét nehézségek megoldására, amelyek társadalmi, kognitív vagy érzelmi természetűek lehetnek. Az intervenciók szakpolitikák az egyén szintjén kiterjedhetnek az alábbiakra:

1. A mentorálás az egyes tanulók számára nyújt segítséget abban, hogy leküzdjék a tanulási, társadalmi vagy személyes problémáikat. Akár személyes kapcsolattartás útján (mentorálás), akár kis csoportokban (tutorálás), a tanulók célzott segítséget kapnak, amelyet gyakran az oktatószemélyzet, a közösség tagjai, illetve a társaik nyújtanak.
 2. A tanításnak a tanulók igényeihez igazítása, az egyénre szabott tanulási módszerek erősítése és a kockázatnak kitett tanulók támogatása elősegíti, hogy a tanulók alkalmazkodni tudjanak a formális oktatás követelményeihez és leküzdhessék az oktatási és képzési rendszer teremtette akadályokat, ami által csökkenteni lehet az iskolai évismétlést.
 3. A pályorientációs és tanácsadási tevékenységek megerősítése megkönnyíti a tanulók pályaválasztását, az oktatási rendszeren belüli átmeneteket, illetve az oktatásból a munka világába való átmenetet. Ezáltal csökken a hamis elvárásokon vagy elégtelen információon alapuló rossz döntések száma. Az említett tevékenységek megerősítése hozzásegíti a fiatalokat ahhoz, hogy ambíciójuknak, személyes érdeklődési körüknek és tehetségüknek megfelelően válasszanak.
 4. Gondoskodni kell arról, hogy azok a fiatalok, akik gazdasági körülményeik miatt esetleg kimaradhatnak az oktatásból, megfelelő pénzügyi támogatásban részesüljenek. Adott esetben ez a támogatás feltételekhez vagy szociális juttatáshoz is köthető.
- 2.3. A KOMPENZÁCIÓS SZAKPOLITIKÁK célja, hogy a korai iskolaelhagyóknak segítsenek visszatérni az oktatásba, lehetőségeket kínáljanak számukra az oktatásba, illetve képzésbe való visszalépésre, továbbá a hiányzó képzés megszerzésére. A kompenzációs szakpolitikák kiterjedhetnek az alábbiakra:
1. A sikeres második esélyt kínáló oktatási programok, amelyek a korai iskolaelhagyók sajátos igényeinek megfelelő, a korábbi tanulmányaikat elismerő és a jólétüket támogató tanulási környezetet biztosítanak. Ezek a programok az iskoláktól mind szervezeti, mind pedagógiai szempontból különböznek: gyakran kis létszámú tanulócsoportok, személyre szabott, életkornak megfelelő és innovatív tanítás, valamint rugalmas oktatási utak jellemzik őket. Lehetőség szerint könnyen hozzáférhetőnek és ingyenesnek kell lenniük.
 2. Többféle, a hagyományos oktatási és képzési rendszerbe vezető út, amelynek fontos a biztosítása. Az átvezető osztályok, ahol nagy hangsúlyt fektetnek a pályorientációra, áthidalható a korábbi iskolai kudarc és a hagyományos oktatási rendszerbe való visszatérés közötti időszak.
 3. A korábban megszerzett tudás elismerése és igazolása – beleértve a nem formális és az informális tanulást is –, amely javítja a fiatalok önbizalmát és önértékelését, és megkönnyíti az oktatási rendszerbe való visszatérésüket. Ez motiválhatja őket abban, hogy folytassák tanulmányaikat, és segítheti őket adottságaik felismerésében és a jobb pályaválasztásban.
 4. Célzott egyéni támogatás, amely egyszerre nyújt szociális, pénzügyi, oktatási és pszichológiai támogatást a problémás helyzetben lévő fiatalok számára. Ennek különösen az oktatásban vagy képzésben való részvételt akadályozó komoly szociális vagy érzelmi hatásnak kitett fiatalok esetében van jelentősége.
-